

עת"א 53368/08/23 - אברהם אפשטיין (אסיר) נגד שב"ס

בית המשפט המחוזי בחיפה

12 נובמבר 2023

עת"א 53368-08-23 אפשטיין(אסיר) נ' שב"ס

| | |
|-----------|---|
| בפני עותר | כב' הנשיא רון שפירא |
| נגד משיב | שב"ס |
| | אברהם אפשטיין (אסיר) ע"י ב"כ עו"ד רונן אביב (סנגוריה ציבורית) |

פסק דין

הרקע לעתירה וטענות הצדדים:

לפני עתירה במסגרתה מלין האסיר נגד אי קבלת טיפול רפואי מתאים למצבו. בהסכמת ב"כ הצדדים ניתן פסק הדין בעתירה זו על בסיס כתבי הטענות ומבלי שהתקיים דיון בבית המשפט. כל זאת עקב מצב החירום המגביל אפשרות לקיום דיונים, לעת הזאת.

העותר הינו אסיר המרצה מאסר בפועל של 8 שנים וחודשיים החל מיום 23.09.2015, לאחר שהורשע בביצוע עבירות של שוד בנסיבות מחמירות, קשירת קשר לביצוע פשע, פציעה בנסיבות מחמירות והשמדת ראיה ובעבירה נוספת של פציעה. בין היתר הופעלו גם מאסרים מותנים. זהו מאסרו ה-9. מוגדר כטוען הגנה. עומד להשתחרר ממאסרו בקרוב.

העותר טוען כי עבר לאחרונה ניתוח בבי"ח רמב"ם במהלכו נכרתה אחת מאצבעות רגלו ובשל ההליך סובל מכאבים חזקים. לאחר ההליך נערך סיכום רפואי בבית החולים שבו התוויה לטיפול בעותר באמצעות משככי כאבים, אך למרות ההתוויה הרפואית של הרופא המטפל בבית החולים, העותר אינו מקבל את הטיפול הרפואי שהותווה אלא טיפול במשכך כאבים אחר שאינו מקל על הכאבים העזים מהם הוא סובל. העותר מקבל תחליף סם והוסבר לו על ידי הגורם המטפל בשב"ס כי לא ניתן לטפל בו במשככי הכאבים שהותווו בד בבד עם הטיפול במתאדון, מבלי שנמסרה לו הסיבה לכך. לטענתו הרופא המטפל בבית החולים ידע כי הוא מטופל במתאדון וחרף האמור רשם לו התוויה רפואית לטיפול במשככי כאבים. לכן מבוקש להעניק לו את הטיפול שהותווה על ידי הרופא בבית החולים. העותר טוען כי בנוהל מערך הרפואה של שב"ס שמספרו 06-2003 מפורטת רשימה של תכשירים נרקוטיים וזו אינה כוללת את התרופות שנרשמו לעותר בהמלצה. כן נטען כי בסיכומי הטיפול בבית החולים צוין במפורש כי העותר מקבל טיפול במתאדון ולכן הטענה שהרופא שהמליץ על טיפול במשככי כאבים לא התייחס לתרופות שהעותר מקבל אינה נכונה. הרופא בבית החולים היה מודע לטיפול במתאדון והמליץ על טיפול במשככי כאבים ולכן הטיפול אינו נוגד. נטען כי טענת המשיבה כי הטיפול התרופתי שקיבל העותר אינו משתלב עם תחליף הסם לא לוותה בספרות מקצועית או כל מקור מחקרי אחר המחזק

טענה זו. נטען כי היה על המשיב לעמוד בקשר עם הרופא בבית החולים ולעדכן אותו באופן מנומק על כך שאינו מתכוון ליישם את ההמלצה. נטען כי אי כיבוד המלצות הרופא הוא פגם היורד לשורש העניין. כן נטען כי עמדת גורמי המודיעין אינה רלוונטית לשאלה שברפואה.

המשיב טוען כי הוא אחראי לשלומו ולבריאותו של העותר וכל זמן שהוא מוחזק במשמורת המשיב הסמכות לקבוע את אופן ומקום קבלת הטיפול נתון לגורמיו המקצועיים בלבד. המשיב מפנה להתייחסות נרקולוגית בית מעצר קישון ממנה עולה כי העותר מטופל בתחליף סם מסוג מתדון ומוכר למערך בשל היותו מאובחן עם הפרעה מנטלית והתנהגותית על רקע התמכרותו לסמים מסוגים שונים. נטען כי העותר מאוזן תרופתית ומצוי במעקב רופא כללי ונרקולוגי. ביום 3.8.23 עבר העותר ביקורת אורטופד בבי"ח רמב"ם ובהמלצות צוין טיפול במשככי כאבים נרקוטיים אך לא ניתנה התייחסות לתרופות שמקבל העותר, למינון, תדירות ותוקף נטילת הטיפול. נטען כי על פי הקווים המנחים של רפואה הטיפול התרופתי שמקבל העותר, הכולל תחליף סם מתדון, אינו משתלב עם תרופות שהומלצו על ידי האורתופד, שהן תרופות ממכרות. נטען כי העותר קיבל הסבר מפורט אודות הסכנה בנטילתן עם תחליף הסם, שילוב העלול לגרום לסיבוכים רפואיים ואף למוות. נטען כי העותר נבדק ומצבו הכללי משביע רצון וימשיך להיות במעקב רפואי ויטופל בהתאם למצבו. כן נטען כי לא הוצגה כל חו"ד מומחה רפואי הממליץ לשנות או לשפר את דרכי הטיפול אצל המשיב ולכן אין בסיס לקבוע כי המשיב אינו מעניק טיפול רפואי ראוי לעותר. העותר רשאי להציג חו"ד רפואית נגדית או לפנות בבקשה להכנסת רופא מטעמו, שהמלצותיו יובאו בפני גורמי הרפואה ויילקחו בחשבון על פי שיקול דעתם. אמירות העותר אינן מגובות בשום מסמך רפואי ולכן אין להן משקל. למערך הרפואי בשב"ס שיקול דעת לשנות את סוג הטיפול לפי שיקול דעתו המקצועי. המשיב מוסיף כי לעותר חמ"ן שלילי ורלוונטי בדבר מעורבות שלילית והוא צבר לחובתו הליכים משמעותיים רבים שחלקם רלוונטיים כמו זיוף בדיקת שתן וניסיון להברחת טיפול. לכן לא ניתן לשלול שהתעקשותו לקבל כדורים ממכרים חרף סכנת חיים שבשילובם עם תחליף סם היא התעקשות שהטעם שלה אינו בטיפול הרפואי. לכן נטען כי לא נפל בטיפול שמקבל העותר פגם המצדיק התערבות של ביהמ"ש. באשר להפניית העותר לנוהל המשיב מס' 06-2003 נטען כי ההפניה אינה רלוונטית מאחר שהנוהל מתבסס על פקודת הסמים המסוכנים ולא שייך להיבטים הרפואיים והסיכון שבשילוב בין תרופות. העותר קיבל משככי כאבים מתאימים שניתן לשלבם עם הטיפול בתחליף סם ונמצא במעקב הדוק של רופאי הכלא ומצבו משביע רצון.

דין והכרעה:

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ואת החומר שהוגש לעיוני הגעתי למסקנה כי לא נפל פגם המצדיק התערבות של בית המשפט בהחלטת המשיב בעניינו של העותר ולכן יש לדחות את העתירה.

כפי שטען המשיב, גורמי הרפואה אצל המשיב אחראים לשמירה על שלומו ובריאותו של העותר וכל זמן שהוא מוחזק במשמורת המשיב, הסמכות לקבוע את אופן וסוג הטיפול נתון לגורמיו המקצועיים של המשיב. החלטת המשיב לא לתת לעותר משככי כאבים שנוגדים את הטיפול בתחליף הסם נומקה על ידי חו"ד של רופאה נרקולוגית מטעם שב"ס וניתנה על ידי גורמי מקצוע שבדקו את מצבו הרפואי של העותר וקבעו מהו הטיפול לו הוא זקוק. העותר לא הציג חו"ד שנוגדת את החלטת הצוות הרפואי המקצועי של המשיב ולא הציג מסמך רפואי שמגבה את טענותיו לפיהן הטיפול שעליו המליץ הרופא ברמב"ם אינו נוגד את תחליף הסם שניתן לעותר. העותר אף לא פנה בבקשה להכניס רופא מומחה פרטי לבית הסוהר על מנת שייתן המלצה נוגדת להמלצות הצוות הרפואי המקצועי של המשיב.

על כן, בנסיבות אלו עומדת בפני ביהמ"ש חו"ד מטעם רופאה נרקולוגית מטעם המשיב ולא עומד בפני ביהמ"ש שום מסמך רפואי סותר מטעם העותר, פרט להמלצה הטיפולית שניתנה על ידי רופא רמב"ם, שלא ברור ממנה האם התחשבה בטיפול בתחליף סם שניתן לעותר. אמנם צוין במסמכים הרפואיים שהעותר מטופל בתחליף סם, אך לא ברור מהמלצת הרופא ברמב"ם האם הטיפול במשככי כאבים שהומלץ מתחשב בעובדה זו. מנגד, בפני הצוות הרפואי המקצועי של המשיב עמד כל הידע המקצועי הדרוש לקבלת ההחלטה, לרבות המידע כי העותר הינו מכור לסמים אשר ניסה בעבר להשתמש בטיפול רפואי שקיבל לצורך ביצוע עבירות. בניגוד לטענת ב"כ העותר, מדובר במידע הנוגע וחיוני לעניין כאשר שוקלים האם לתת לאסיר מכור לסמים טיפול תרופתי, בעיקר כאשר על פי חו"ד הרופאה הנרקולוגית מטעם המשיב מדובר בטיפול שנוגד את תחליף הסם שניתן לעותר. לא ניתן בנסיבות אלה להתעלם מהתנהגותו הבלתי תקינה של העותר במהלך ריצוי מאסרו ולא ניתן לשלול את האפשרות שהוא מתעקש לקבל כדורים ממכרים חרף סכנת חיים בשילובם עם תחליף הסם לצרכים אחרים מלבד שיכון כאבים. יובהר כי על פי חו"ד שהוצגו לביהמ"ש העותר מקבל תחליף למשככי הכאבים שרשם הרופא ברמב"ם והוא מקבל טיפול רפואי מתאים וראוי ומצבו משביע רצון על פי הבדיקות שנערכו לו.

על כן, בנסיבות אלו, לא מצאתי מקום לקבוע כי נפל פגם כלשהו המצדיק התערבות שיפוטית בטיפול הרפואי שניתן לעותר על ידי הגורמים הרפואיים המקצועיים מטעם המשיב. לכן, לאור המפורט לעיל, העתירה נדחית.

ביחד עם דחיית העתירה יובהר כי ככל שיחמיר מצבו הרפואי של העותר ו/או ככל שתהיה בידיו חוות דעת של מומחה רפואי בתחום הנוגע לעניינו, שיש בה כדי להשליך על המתווה הרפואי שקבעו אנשי הרפואה בשב"ס, יוכל לפנות שוב לגורם המתאים שב"ס כדי שיבחן וישקול שוב את עניינו.

המזכירות תעביר עותק לב"כ הצדדים וכן לעותר באמצעות שב"ס.

ניתן היום, כ"ח חשוון תשפ"ד, 12
נובמבר 2023, בהעדר הצדדים.
רון שפירא, נשיא